

Lokal Tillit

Nr. 2. Juni 2013 – Medlemsblad for Oslo / Akershus Handel og Kontor

Kampen om søndagsfri

10. februar i år kunne vi lese i Norges største avis, Verdens Gang, om hvordan Arbeiderpartiet kan ende opp med å åpne opp for større søndagsåpne butikker. Les mer på side 4.

Tillitsvalgtkonferanse

**Tillitsvalgtkonferanse
om Stortingsvalget
- mandag 26. august**

For Region Øst

Mer informasjon og påmelding:

ost@handelogkontor.no/23 06 11 86

Familiedag på Sørmarka

**Konferanse om Stortingsvalget
- søndag 1. september**

Med aktiviteter for barna. For alle medlemmer i Oslo/Akershus HK.

Mer informasjon og påmelding:

fawsi.adem@vastra.goteborg.se/
451 77 550

Øyerendagen

Øyerendagen 18. august

Åpen dag på Fet Lenser:

Syngende Teater og arbeiderhistorie

For alle medlemmer i

Oslo/Akershus HK

Mer informasjon og påmelding:

haakon@taxus.no/ 454 73 064

LEDEREN HAR ORDET

Vi må forsvare den norske modellen!

HKs medlemmer i Forbo Flooring i Asker måtte streike i nesten 4 uker, før de sveitsiske eierne ville signere en tariffavtale.

Streiken var én i en rekke konflikter de siste årene hvor arbeidsgivere har utfordret den viktigste forutsetningen for den norske modellen: Retten til å organisere fagforeninger på arbeidsplassene. Uten landsomfattende tariffavtaler som grunnlag for lønnsutviklingen, ville vi aldri hatt en så god økonomisk fordeling som vi fortsatt har i Norge. Velferdsstaten er i seg selv et resultat av kompromissene som er blitt gjort av arbeidsgiversiden og politiske myndigheter, for å imøtekomme arbeidsfolks interesser i trepartssamarbeidet vi har basert samfunnsutviklingen vår på. Hva slags resultater vi kan oppnå i trepartssamarbeidet, avhenger av hvilken makt vi som arbeidere kan sette bak kravene våre. Grunnlaget for vår styrke er fellesskapet og samholdet blant arbeidsfolk.

Arbeidslivet har gjennom de senere årene vært i kraftig endring. Service- og tjenesteytende sektor har økt kraftig i takt med at industrien flyttes til lavkostland. Mange befinner seg nå i et arbeidsliv preget av mindre frihet og innskrenket medbestemmelsesrett. Privat servicesektor preges av ufrivillig deltid, utstrakt gratis overtidsarbeid og arbeidstider som vanskelig lar seg kombinere med felles fritid - nå også under trusselen om mer søndagsarbeid i varehandelen. Underbemanning, små arbeidsplasser og høyt gjennomtrekk av ansatte legger ikke forholdene til rette for langsiktighet og kollektiv tenkning gjennom fagforeningsbygging. Avmaktfølelse er forståelig når vi i tillegg har en overbygning som sier at arbeidsgiveransvaret er så juridisk diffust at vi ikke har noen part å stille krav til, enten det er kjøpesenter, franchisegiver eller konsern som legger rammene for driften.

Vi står nå foran et vendepunkt. Vi ser hvordan regninga for en finanskriser som sprer seg fra land til land i EU, lempes over på vanlige arbeidsfolk gjennom kutt i velferd, lønninger og rettigheter i arbeidslivet. Ender vi i tillegg opp med en blå-blå regjering alliert med en stadig mer aggressiv arbeidsgiverside, vil dette radikalt endre maktbalansen i den norske modellen.

Avdelingsleder John Thomas Suhr i 1. mai-toget 2013. Foto: Maren Alexandra Gulliksrud

Vi kan ikke slå oss til ro med troen på at vi har et ubegrenset serviceapparat bak oss i forbund, at vi har politiske partier med forankring i fagbevegelsen ved makten, eller at jussen alltid vil være på vår side. Tiden er inne for å finne fram igjen metodene vi brukte for å bygge fagbevegelsen fra grunnen av. Organisering til aktivitet nedenfra i bedriftene! Og solidaritet på tvers av arbeidstakergrupper, bedriftsgrenser, forbund, partier og organisasjoner! Transportarbeiderne som ville slutte å levere varene til Forbo Flooring, svensk fagbevegelse som hadde planlagt streikemarkering utenfor Forbo Flooring i Göteborg, de som stilte opp i fanemarkeringen arrangert av LO Asker og Bærum, samt de som begynte å se seg om etter alternative leverandører enn Forbo Flooring - var alle med på å vinne streiken. Det er slike kamper vi vokser på og som setter oss i stand til møte de utfordringer vi står overfor i Europa i dag.

Lokal Tillit

Medlemsblad utgitt av
Oslo/Akershus Handel og Kontor

Ansvarlig redaktør: John Thomas Suhr

Redaksjon: Maren Alexandra Gulliksrud

Jokke Fjeldstad

Silje Bækkelund

Kontakt: redaksjonen@lokaltilt.no

Opplag: 16.000

Trykk: LO Media

Strikevaktene ved Forbo Flooring i Asker. Foto: Jocke Fjeldstad

Anbefaler alle å kreve tariffavtale

De måtte streike i nesten fire uker, men dagen før HK mobiliserte til sin andre fanemarkering i Asker signerte bedriften under på tariffavtalen. Lokal tillit har tatt en prat med Inger Sten på Forbo Flooring.

Skrevet av Jocke Fjeldstad

- Det var lønna som var avgjørende for at vi ville ha tariffavtale. Vi hadde ikke fulgt med i den norske lønnsutviklingen de siste årene. Og når vi klaget på lønna fikk vi beskjed om at det var bestemt av hovedkontoret i Sveits, sier Inger.

27. april gikk åtte HK-medlemmer ut i streik. Det tok ikke lang tid før støtteerklæringene kom fra fagbevegelsen, Rødt og Oslo Arbeiderparti. Norsk Transportarbeiderforbund varslet sympatiaksjoner og Inger fikk holde appell for selveste LO-kongressen.

- Støtten vi har fått har vært helt overveldende. Mye mer enn vi forventet på forhånd. Vi var nok veldig heldige med tidspunktet, uttaler Inger.

Hun er veldig fornøyd med at de tok kampen og fikk tariffavtale, og anbefaler andre å gjøre det samme

- Tariffavtaler betyr ikke bare lønn, men at man får avtalefestet pensjon og innsyn i bedriften. Mange opplever at mye blir tredd ned over hodet på dem. En tariffavtale setter noen gode rammer for å vite hva som skjer og kunne være med å påvirke prosessene, avslutter Inger.

Aktuell kommentar

- En vår med tariffstreiker

Skrevet av Jocke Fjeldstad

27. april gikk de ansatte ved Forbo Flooring i Asker ut i streik, da bedriften ikke ville undertegne en tariffavtale. I nesten fire uker måtte de ta på seg gule vester istedenfor å gå på jobb, før bedriften skrev under avtalen 21. mai. Dette var en viktig seier, ikke bare for de ansatte på Forbo Flooring, men for fagbevegelsen.

Streiken ved Forbo Flooring er en av flere streiker der det har blitt krevd det som er det normale i norsk arbeidsliv, nemlig tariffavtale og medbestemmelse på arbeidsplassen. Samtidig med streiken på Forbo Flooring har det vært streik i ATEA, som ble stoppa av tvungen lønnsnemnd, og innleserne i NLB har gått til boikott for lovlige arbeidsavtaler.

Dette skjer som en forlengelse av at høyrekreftene igjen er på offensiven. Det er politiske krefter i Norge som vil at det normale i arbeidslivet skal bli unormalt, at tarifflønn skal bli erstatta av minstelønn, og at medbestemmelse skal bli erstatta av HR-styring. At vi får flere organiserte og flere tariffavtaler er grunnleggende for å stoppe den offensiven fra høyre.

Vi er et stort fellesskap i fagbevegelsen som vil stoppe høyredreininga, og vi er klare for neste kamp.

Kampen om søndagsfri

10. februar i år kunne vi lese i Norges største avis, Verdens Gang, om hvordan Arbeiderpartiet kan ende opp med å åpne opp for større søndagsåpne butikker.

Skrevet av Maren Alexandra Gulliksrud
maren@lokaltilлит.no

Den såkalte Brustad-bua i følge VG kunne nærmest kalles historie, en modernisering var på sin plass, og det var ikke utenkelig at selv kjøpesentre vil kunne holde åpent sju dager i uka. En smilende partisekretær, Raymond Johansen, fortalte leserne om hvordan han selv benyttet seg av sin lokale Jokerbutikk til søndagsinnkjøp, men understreket også at det ikke bare er de ansatte alene som skal betale prisen for økt fleksibilitet. Det er med andre ord en pris å betale.

370 000 ansatte i varehandelen har lenge nok vært unntatt vern mot natt-, søndags- og helgedagsarbeid i arbeidsmiljøloven. Det eneste vernet man innehar er loven om helligdagsfred. Dette innebærer manglende medbestemmelse og innflytelse over egen arbeidstid. Om butikkeieren ønsker å utvide åpningstidene har man som ansatt lite eller ingenting man skulle ha sagt, med mindre man er omfattet av en tariffavtale. Og selv da kan presset på de tillitsvalgte bli stort. Skifttillegg, ubekvemstillegg og 100 % overtidsbetalt er heller ingen selvfølge for de fleste. Johansen mener imidlertid at moderniseringen må skje gjennom dialog mellom parte-

ne i arbeidslivet. Problemet oppstår når det viser seg at partene ikke på langt nær kan kalles jevnsterke. Antallet organiserte og antallet tariffavtaler er alt for få, og styrkeforholdet blir fort avgjørende i denne typen forhandlinger.

Reaksjonene etter VG-oppslaget lot ikke vente på seg. Handel og Kontors ungdomsråd lanserte en uttalelse en uke senere som ba forbundet ivareta egne landsmøtevedtak. Debatten spredte seg, leserinnlegg kom på trykk og sosiale medier ble flittig brukt til å vise motstand mot Arbeiderpartiets forslag. Avdeling Oslo/Akershus HK vedtok på sitt årsmøte i mars å sette ned en egen gruppe som skulle jobbe opp mot besluttede organer, sette fokus på manglende vern i loven, og kjempe for retten til ei arbeidstid å leve med. Gruppa jobbet hardt

Arbeidsmiljølovens bestemmelser

- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern (arbeidsmiljøloven) er en av de viktigste lovene som regulerer forholdene i arbeidslivet.
- I paragrafene 10-10. (2) og 10-11. (2) står det at arbeid på søn- og helgedager, samt nattarbeid ikke er tillatt med mindre arbeidets art gjør det nødvendig. De ansatte i varehandelen er i dag unntatt denne bestemmelsen.
- Tidligere fantes en egen åpningstidslovgivning som regulerte dette området, men loven ble opphevet av Bondevikregjeringen i 2003. Ingen lov har erstattet åpningstidslovgivningen, og det er kun loven om helligdagsfred som avgjør når utsalgssteder må holde stengt.
- Det finnes likevel en rekke unntak som gir butikkeierne mulighet til å holde åpent nærmest 365 dager i året, blant annet kvadratmetergrense, blomsterutsalg og hensyn til turisme.

Dette var en av parolene Handel og Kontor hadde i 1. mai-toget. Foto: Jokke Fjeldstad

opp mot Arbeiderpartiets landsmøte i april, der programforslaget skulle fastsettes for neste periode. Ved bruk av talerstolen, forslag til endring og en løpeseddelaksjon ønsket de hjelp med å programfeste vern av de ansatte i arbeidsmiljøloven fremfor en diffus modernisering.

Programfestingen uteble, men aksjonen gikk ikke upåaktet hen. Støtten var stor både blant politikere og fagforeningsfrender. LO-kongressen som ble avholdt på Folkets Hus i Oslo 3.-7. mai var i så måte en naturlig arena for fortsettelse av kampen. Avdelingsleder John Thomas Suhr fremmet et for-

slag som innebar nettopp vern av de varehandelsansatte i loven. Forslaget ble ikke bare enstemmig vedtatt av kongressens delegater, men også med tilhørende rungende applaus.

Dette var en viktig seier. Likhet for loven bør være en selvfølge, og arbeidstid omfattende kvelder, netter, helger og helligdager en gjenstand for forhandling mellom likeverdige parter, slik arbeidsmiljøloven legger til grunn for andre arbeidstakere. LO-kongressen er på Handel og Kontors side, og kampen mot søndagsåpne butikker, ei lønn å leve av og ei arbeidstid å leve med ruller videre.

Handel og Kontors landsmøtevedtak

- I løpet av Handel og Kontor i Norges 33. ordinære landsmøte i september 2012 ble følgende punkter vedtatt som faglige og politiske mål for forbundet i perioden 2012-2016:
- Forsvare våre medlemmers rett til et sosialt liv ved å begrense åpningstidene i varehandelen
- Arbeide for at søn- og helligdager og offentlige høytidsdager ikke gjøres om til vanlige arbeidstid dager
- Arbeide for et forbud mot å ha åpent de tre siste søndagene før jul

Arbeiderpartiets programforslag

- På arbeiderpartiets landsmøte 18.-21. april i år ble følgende formulering vedtatt av landsmøtedelegatene:
- «Ansatte som arbeider ved utsalgssteder, er i dag ikke omfattet av bestemmelsene om natt- og helgearbeid i arbeidsmiljøloven. De har dermed ikke samme lovvern som andre arbeidstakere og svekket innflytelse over egen arbeidstid.
- Arbeiderpartiet vil ta initiativ til en gjennomgang av dette med sikte på en helhetlig regulering som sikrer arbeidstakernes behov for vern, medvirking og grunnleggende bedriftsdemokratiske prinsipper i ulike eierkonstruksjoner. Åpningstidsbestemmelsene gjennomgås parallelt med dette, med sikte på en modernisering. I tråd med den norske modellen gjøres dette i samarbeid med partene i arbeidslivet.»
- Oslo/Akershus HK ønsket ikke å programfeste en modernisering, men snarere et vern i arbeidsmiljøloven.

1. mai 2013

Vil slåss for arbeidsfolk på stortinget

Ingunn Gjerstad er Oslo SVs andrekandidat til stortingsvalget. Oslo SV har to representanter i dagens storting og dette er realistisk også fra høsten ifølge mange meningsmålinger.

Servicearbeider og fagforeningsbakgrunn

Ingunn har 8 års medlemskap i Handel og Kontor, er med i representantskapet, valgkomiteen og det internasjonale utvalget i Oslo/Akershus.

- Jeg lærer mye av dere og av ei mor i varehandelen, men vil gjerne ut på arbeidsplasser nå for en prat, oppfordrer hun.

På dagtid er Ingunn sekretær i LO i Oslo. Arbeidet springer fra førstehjelp til løsarbeid, rigging av 1. mai til å gi innspill til næringspolitikk, for å nevne noe. Før Ingunn ble medlem i HK, hadde hun fagbrev som resepsjonist. Hun vil at også serviceyrkene skal være til å leve av og med. Hun er formet av to tiår som skiftarbeider og hotell- og restaurantarbeider, og gikk fra klubbleder til medlem i forbundets arbeidsutvalg. Sistnevnte verv tok Ingunn fra

Paneldebattmøte i regi av Funksjonshemmedes Fellsorganisasjon. Foto: Rolf Kristiansen

Bergen til Oslo i 1999, til en bydel som lovet barnehageplass på dagen.

Stolt Groruddøl

Ingunn har nylig fylt femti og bor i dag på Furuset. Hun er samboer og har en sønn på snart atten. Hun forteller om livet langs T-banelinje 2, der 50 000 folk fra 150 nasjoner utvikler lokalsamfunn sammen. Hun er lokalpolitiker og korpsmamma som for tiden har arrangementsansvar i Lindebergskolenes musikkorps.

- Slikt samhold blant unger og foreldre gir kjennskap og vennskap på tvers av hvor man er født!

Faste fulle stillinger gir valgfrihet

Ingunn er tydelig på hvilke av SVs saker som er viktige for HKs medlemmer.

- Med den rødgrønne regjeringa har vi fått et styrket regelverk mot ufrivillig deltid. Kampen for fast arbeid og mot større "fleksibilitet" og midlertidighet er en rød tråd i SVs arbeidslivspolitik. SV har også hele tiden vært klare på at søndagsåpne butikker ikke er en frihet vi kjemper for, og mener at ansatte i varehandelen må omfattes av arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser. Arbeidsfolk er tjent med at kompromissene i norsk politikk gjøres opp mellom AP og SV i stedet for mel-

Ingunn er medlem i Oslo/Akershus Handel og Kontor. Foto: Silje Bækkelund

lom Høyre og Frp.

På stortinget vil Ingunn slåss for en aktiv boligpolitikk og et godt transporttilbud, som begge er viktige for arbeidsfolk i Oslo og Akershus. Hele SV vil arbeide sammen med fagbevegelsen for den norske modellen med gode velferdsordninger, rettferdig skattepolitikk og reelle partsforhold i arbeidslivet. Kortere daglig arbeidstid for alle gir også mer likestilling enn at mor ser seg tvunget til deltid.

Fagbevegelsen angripes

Over 19 millioner er nå arbeidsløse i Europa på grunn av en politikk som høyresida vil ha også her. Både i Europa og Norge opplever vi arbeidsgivere som ikke vil ha organiserte vilkår. Nylig så vi dette i streiken for tariffavtale i Forbo Flooring i Asker. Ingunns erfaringer som servicearbeider gjør det naturlig for henne å minne folk om at tariffregulert fast arbeid er det fremste kravet. Deretter at grensene for noens frihet må gå der den blir andres ufrihet, og at vi i valget mellom forbrukerrettigheter og arbeidstakerrettigheter velger hensynet til arbeidsfolk. SVs fremste faglige kandidat oppfordrer fagforeningskamerater til å bruke stemmeretten sin og se fordelene ved et sterkt SV i en rødgrønn regjering fra høsten.

UNGDOMMENS SIDE

HKs sommerkonferanse

Skolering, debatt, ballongdyr og volleyball. Sommerkonferansen har noe for alle!

Helgen 31. mai til 2. juni samlet ca. 60 engasjerte ungdommer fra hele landet seg på Sanner hotell for å debattere, konkurrere, skoles og selvsagt for å se hvem som gikk av med prisen for det best kostymet.

Det var veldig mange spennende innledninger, blant annet fra Wegard Harsvik om suksessboken Blåkopi og Ebba Boye fra Manifest Analyse om beskyttelse av arbeidsmiljøloven. Det var debatt mellom Roy Pedersen (LO i Oslo), Torbjørn Brox Weber (AP/HK) og Ingrid Fiskaa (SV) om regjeringens posisjon. I tillegg var det mange paral-

lellverksteder å velge mellom, som Ny i HK, Boikott som virkemiddel, Fagbevegelsen i Sør-Afrika, Atomvåpen og mye annet.

På lørdagskvelden var det fest der alle, tradisjonen tro, skulle kle seg ut som noe på H eller K. Det var veldig mange flotte kostymer, og de som gikk av med seieren for mest kreative kostyme ble vår egen Vidar Hovland med Rasmus Rasmussen som rett og slett kledde seg ut som en H. Best kledde kvinne ble Maren Gulliksrud med sin «HK om dagen, HELT om natta». Maren fikk også prisen for «Beste leder».

Øverst: Maren fikk prisen for beste leder. Under: Vinnerne av mest kreative kostyme, Vidar og Rasmus. Foto: Patrik da Silva Sæter

Presentasjon av ungdomsutvalget

I forrige nummer presenterte vi deler av ungdomsutvalget. Denne gangen skal vi bli bedre kjent med utvalgsmedlem Vidar Hovland.

Vidar Hovland er 24 år og kommer fra Bærum verk. Han sitter i ungdomsutvalget til Oslo/Akershus, er leder for ungdomsutvalget i region Øst og er vår representant i Handel og Kontor sitt ungdomsråd.

Hvorfor ble du engasjert?

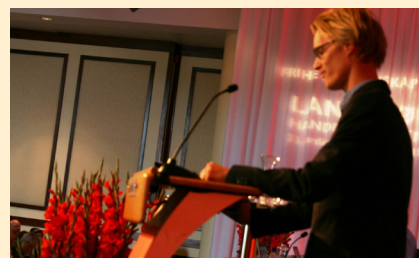
Jeg har tro på at resultat kommer gjennom samarbeid. I tillegg til å være en del av en fantastisk gruppe unge mennesker i HK får man bidra med å forme morgendagens politikk. Det er viktig for meg å skape et inkluderende arbeidsliv der alle skal ha mulighet til og ønske om å jobbe, og ettersom unge er de siste til å ansettes, og de første til å ryke må støtet settes inn her.

Hva er ditt beste minne?

Jeg har mange gode minner fra HK, blant annet min første sommerpatrulje i 2009 i Vest-Agder der jeg lærte ufattelig mye om arbeidslivet. Det var en vekker for mitt engasjement da jeg møtte mye urettferdighet ute på arbeidsplassene. Videre hadde jeg en uforglemmelig uke med UNI Youth, på det mest inspirerende kurset jeg noen gang har tatt del i.

Hva er dine visjoner?

Organisatorisk ønsker jeg at HK Ungdom skal sette et permanent merke på organisasjonen og være med og føre HK side om side med ledelsen. Det eksisterende generasjonsskillet skal vaskes vekk, og vi skal sees på som en

Vidar Hovland på talerstolen under landsmøtet. Foto: Fredrik Sletbakk

naturlig part å spørre i alle viktige saker, både de som er direkte relatert til ungdom og alle andre. Videre skal vi være synlige i media og være naturlig for journalister å ringe til om de skriver om saker relatert til våre fagfelt. Jeg ønsker at vi skal få gjennomslag for all vår politikk i HK på alle nivåer. Saker jeg ser på som viktigst akkurat nå er bolig, lønnslikestilling, og fortsettelsen av et rødgrønt flertall.

HK Ungdom skal være den beste ungdomsorganisasjonen i LO, og dit tror jeg vi er på vei!